

EEN STRAF DAGJE BRUGGE

22 oktober 2026

In het licht van de halve maan

Maria van Bourgondië met sperwer

Tot wat een dagje toerist in Brugge kan leiden. Ik vind dat sommige benamingen in onze prachtige stad beter uit de verf mogen komen. Het Provinciaal Hof? Dat heeft toch de allure van een Provinciaal Paleis? En de Halve Maan? Het is wel eerder een Kwartje Maan, maar met de allure van een Volle Maan. Interieur, eten en service zijn een volle maan waard. Zoals ook zijn bieren. Brugse Zot of Sportzot? Het zijn straffe bieren, zoals hun Straffe Hendrik. Wereldklasse. Een oude en prestigieuze Brugse onderneming. Ze passen allen, samen met zovele andere parels aan de Brugse kroon, in het uitstalraam van de provinciale ruimte waar

de merkwaardige specialiteiten van West-Vlaanderen worden uitgesteld. We mogen trots zijn op onze regio. Waar overigens ons Damme met zijn rijke geschiedenis ook toe behoort. Het zal wel zijn!

En dan hebben we het nog niet gehad over de binnenstad van Brugge zelf, de leuke reien en Brugge bekeken vanop het water van die reien. Wondermooi. Straf toch dat ONS Brugge zoiets heeft. Om trots op te zijn. Had je regen en storm verwacht bij ons bezoek aan Brugge? Zoals voorspeld? Mis poes. Weervrouw Jacqotte heeft het op onze aanvraag een dagje uitgesteld. Onze groep van bijna 60 leden kon Brugge te voet en op het water doorkruisen onder een volle zon (nee, niet onder een volle maan), en een bijwijlen rustige blauwe hemel. Neossers zijn zeker geen zwartkijkers; we hebben bij onze activiteiten al zo vaak chance gehad. Ook wel eens regen, maar daar kunnen we tegen, nietwaar?

Iedereen voorbeeldig en voortijdig aanwezig aan het Provinciaal Paleis, in de volksmond het Provinciaal Hof genoemd. We zijn gewend dat iedereen stipt is, en toch had het ook anders gekund. Volle bak regen nog in de vroege morgen had kunnen afschrikken. Maar niet onze leden. En ook je auto kwijt geraken had voor een probleempje kunnen zorgen. Niet dus. Iedereen met goed humeur op tijd present en hartelijk mekaar begroetend.

HET PROVINCIAAL HOF

Langs de imposante trap op de Grote Markt, weliswaar zonder leuningen en dus is het erg goed oppassen, schrijden we het provinciale paleis binnen. En ik zeg niet zomaar “paleis”. Na de complete, grondige restauratie van dak, gevel, interieur en meubilair is het een echt paleis geworden. Weliswaar in miniformaat, maar toch Wenen en Versailles waardig. Daarenboven vrije toegang tot op de tweede verdieping. Het geheel, dus niet enkel de gevel, is in volgehouden neogotische stijl. Toegankelijk voor iedereen ook met een lift om binnen te geraken, maar ook binnenin. Een bijna primeur is de ruime ruimte voor stomapatiënten die er nood aan hebben.

Waar het vroeger een mysterieus gesloten gebouw was, enkel voor de provincieraad of voor plechtige ontvangsten, is het nu een open West-Vlaams huis. Met een gezellig Hofcafé, bediend vanuit sociale tewerkstelling, en een Hofshop, met zijn aangeklede ruimtes voor conferenties of vergaderingen, heeft het geheel zelfs de allure van een museum zonder er een te zijn. In alles sluimert, schuilt en schittert West-Vlaanderen als provincie aan de zee, als landbouw- en natuurprovincie, als toeristische trekpleister, maar in nog zoveel meer producten, personen, ondernemers, geschiedenis ...

Onder het Provinciaal Hof stroomt de ingekokerde Kraanrei. Ze mondt terug uit in open lucht aan de achterkant van het stadhuis. Allereerst was hier geschraagd over de Rei een Waterhalle gebouwd in 1294. Een van de 7 wonderen van Brugge. Schepen werden ontdaan van of bevracht met goederen, goederen werden er ook opgeslagen alvorens verder hun weg te vinden in Brugge, binnenland of buitenland. De stadshallen onder het Belfort hadden daarvoor al dienst gedaan. Toen de Waterhalle zijn nut verloor door de verzanding van het Zwin, het verleggen van de import en export naar Sluis en Antwerpen, en in verval was, werd ze afgebroken in 1787.

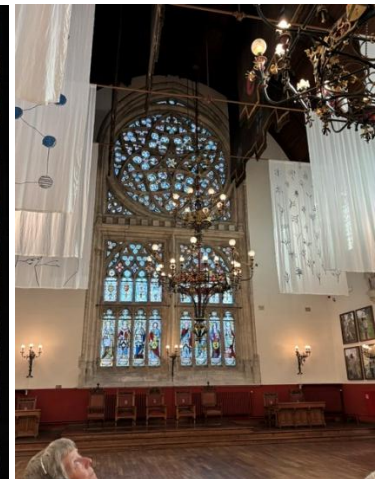

Er kwam er een neoclassicistisch gebouw. Twee zuilen van die Waterhalle staan in het Arents hof aan het Gruuthusepaleis. Het nieuwe gebouw was niet mooi naar verluidt en ... het brandde af in 1878. Na jaren kwam er het huidige neogotisch gebouw samen met wat nu het Historium is. Oorspronkelijk was dit laatste bedoeld als gouverneurswoning, maar is het dat nooit geweest. De gouverneur kreeg een “onderdakje” in het voormalige bisschoppelijk paleis aan de kant van de Burg, waaraan de vroegere Proostdij werd ingeschakeld.

De recente restauratie omvatte het volledige interieur, 270 glasramen, vloerverwarming, ontmanteling en terug herstellen van alle meubilair, nieuwe dakbedekking met 22.000 leien, restauratie van Sint-Michiël met de draak op de voorgevel en terug verguld, oorspronkelijke plafonds terug in ere hersteld, monumentale schouwen terug zichtbaar, er kwamen liften, en werd energiezuinig gemaakt. Het Provinciebestuur betaalde de restauratie met 14 miljoen euro; het gebouw zelf is eigendom van de Belgische Staat.

In de zogeheten Wonderkamer bracht curator Wim Opbrouck voorwerpen samen die voor West-Vlaanderen de moeite zijn, op suggesties van West-Vlamingen zelf. Ze brengen hulde aan de ziel en identiteit van West-Vlaanderen. Volgend jaar zou een nieuwe collectie van 100 voorwerpen komen. Om te weten wat er te zien is, moet je echt zelf eens gaan kijken. Verrassend zijn 2 hoelahoeps die blijkbaar uit Roeselare kwamen, vertelde onze gids. Nazicht in Wikipedia leert dat Egyptenaren al speelden met iets dat erop geleek. Een Amerikaans bedrijf bracht de moderne hoelahoep op de markt. Verder tref je er iets uit de Meli, een Biekorf, een gouden schoen, miniatuur heli uit Koksijde, ...

Er is zoveel te vertellen uit het boeiende relaas van de 3 gidsen, dat hier moeilijk weer te geven is. Denk ook aan de bustes van koningen en koninginnen, de schilderijen en portretten van gouverneurs en voorzitters van de provincieraad. Beelden van graven en gravinnen, wapenschilden van gemeenten in glas in lood en op de imposante luchters. Vlaggen in het rijke damast als historisch luxeproduct. De tweede verdieping heeft een plafond als een omgekeerd schip. Je vindt er ook de vroegere publiekstribune voor de vergaderingen van de provincieraad.

De provinciale administratie werkte deels in het zielloze gebouw op de Burg aan het boomgedeelte waar het stadbeeld van de Verliefden staat. Ondertussen is alles van de provinciale administratie en provinciaal bestuur ondergebracht in het zogenaamde Boeverbos in Sint-Andries. Medelid Linda heeft er nog gewerkt. De Gouverneur zelf, die is in zijn “paleis” gebleven.

Het Provinciale Paleis is een schot in onze provinciale en Brugse roos. Het bezoek, de rondleiding, het provinciale Hof met paleisallures, de gidsen, de audioversterking via koptelefoon, ... Het mag er allemaal zijn! Alle gidsen verdienen grote dank. Speciaal gids Francky, een persoonlijke vriend sinds ettelijke jaren, die af en toe wat humor tussen zijn excellente en enthousiaste vertellemeneten, niet kon laten.

DE HALVE MAAN

Na het bezoek op de Grote Markt gaat het in trage ganzenpas naar het Walplein. We ontwijken de toeristische drukte langs de meer rustige Wollestraat, Eekhoutstraat, Garenmarkt, Nieuwe Gentweg, Katelijnestraat, Wijngaardstraat en Walplein. De oude familiebrouwerij met zijn wereldbekende biermerken. Het was wellicht onrespectvol om te schrijven dat het geen **Halve Maan** is, maar eerder een maansikkel. Toch verdient de onderneming uiteraard de waardering van een **VOLLE MAAN**. Van hier vertrekt ook een ondergrondse “bierleiding” naar de site aan het Waggelwater als bottelarij.

De huisbrouwerij is ooit gestart in 1856 door Henri Maes. Wie herinnert zich nog de thuisbedeling met paard en kar? De Straffe Hendrik (een veel voorkomende voornaam in de familie Maes) komt er in 1981. In 2005 is iedereen verzot op de Brugse Zot. 2014 is het jaar van de ondergrondse bierleiding van 3,3 km. De brouwerij bleef niet achter met alcoholarm bier: de Sportzot is geboren, of beter gebrouwen, en veroverde de wereld. En ondertussen breidt men uit, innoveert men in grondstoffen en technieken. Zonnepanelen en waterzuivering doen het impact op het milieu verminderen. De productie zelf werd opgevoerd.

Oké, dat was wat nieuws over de plaats waar we een heerlijke lunch degusteren in een afzonderlijke zaal. We zijn verrast dat er zoveel plaats is in de gerenoveerde vroegere werkplaatsen. En of het vlot verloopt met veel en hoffelijk personeel.

Een voorgerecht met **Gandaham en fijne ingrediënten**, **Vlaamse stoofkarbonaden met Brugse Zot bereid**, frietjes en salade. En als dessert een **Belgische chocolademousse puur**. Iedereen voldaan als het dan nog eens binnen gaat, vergezeld van een biertje of een glas wijn. Op naar de volgende, afsluitende activiteit van een zalig dagje Brugge.

Langs het (blijkbaar niet voor iedereen) bekende nauwste straatje van Brugge, de Stoofstraat, in de Middeleeuwen (en misschien daarna ook nog) een straatje met badhuizen en prostitutie, gaan we terug in ganzenpas naar de bootjes van de familie Stael in de Katelijnestraat. De pikante film *Malpertuis* zou er zijn buitenopnamen in 1971 in deze Stoofstraat kunnen gekregen hebben. De waarheid lijkt echter te zijn dat de iconische opnames gedraaid werden in het schilderachtige straatje van het Boterhuis aan de Naaldenstraat. De befaamde acteur Orson Welles trad erin op. De filmmaker was onze Belgische Harry Kümel.

Bootje varen op de Reien

Velen zullen de bijzondere ervaring van een boottochtje op de reien al eens ervaren hebben. Wie het voor de eerste maal deed zal er dubbel van genoten hebben. Een bijna staalblauwe hemel, af en toe een heerlijke zon, en een prachtig zicht vanuit een ongewone hoek, op wat de Brugse binnenstad langs de reien te bieden heeft. En als je de indruk zou hebben dat je alle reien hebt gedaan, vergeet het. Het volle stelsel van de Reien in de binnenstad is nog meer dan dubbel zo lang dan het traject van de bootjes. Zelfs onder het Zand loopt er een deels ingekokerde Rei.

Enkele foto's kunnen de stille impressie weergeven van wat Brugge, het Venetië van het Noorden, zo uitzonderlijk maakt. Of is Venetië het Brugge van het Zuiden? Feit is dat in de Middeleeuwen er een grote, bloeiende handel en trafiek was tussen beide destijds grootsteden. Het Venetiaanse Natiehuis was gevestigd in Ter Beurze, waar voordien de familie Van der Beurze een herberg had. De familie Van der Beurze was trouwens de oorsprong van de "Beurshandel".

Als uitsmijter wat poëzie over Brugge?

BRUGGE

Hoeven kletteren
Net niet op koppen lopen
Toerist zijn, zalig
Site eeuwenoud
Niet meer stil zoals weleer
Camera's klikken
Brugge wereldstad
Faam en pracht, gouden eeuwen
Toen en nu terug
Kunst en zeehaven
Pleisterpleintjes, erfgoedstad
Goed doordacht bestuur
Reitjes en bruggen
Belfort, kerken, heilig bloed
Stadhuis, Burg en Markt
Hoog geluksgevoel
Pralines én Brugse Zot
Brugge, voetbaltrots
Gejaagd door Brugge
Met een gids of op de koets

Info soms wat zwak
Slenteren door 't stad
Onderga de sfeer alleen
Van drukke straten
En van steegjes stil
Rustend in de frisse geur
Van kapel of kerk
Naamloos genieten
Verbonden met de eeuwen
Levend in vandaag
Stad op mensenmaat
Houd je trotse eigenheid
Blijf zoals je bent
En zie j' van Brugge
Van de stad of van in 't rond
Go van voren stoan
We zin nie zo zot
Of dat onze mutse staat
Brugge, onze trots!

Will Verniest ©

Tekst: Will V

Inspiratie: gids Francky, Wikipedia, Google en A.I.

Foto's: Bernadette, Myriam, Sabine

POSTSCRIPTUM:

Behoort ons deel van de Noordzee bij West-Vlaanderen?

Een van de gidsen was zo in de wolken van West-Vlaanderen dat hij beweerde dat de territoriale wateren (ook de zogeheten exclusieve economische zone?) ook bij West-Vlaanderen horen waardoor de provincie veruit de grootste zou zijn. Het is uiteraard een bijzondere troef dat West-Vlaanderen als enige provincie aan de zee ligt. Maar is de zee een deel van onze provincie? Spijtig genoeg niet. Het grondgebied van onze provincie en dus ook van de kustgemeenten en -steden loopt enkel tot aan de laagste laagwaterlijn, de zogeheten

basislijn. Daar voorbij is enkel België bevoegd. Het Belgisch deel van de Noordzee (ongeveer 3.454 tot 3.600 km²) is wel vergelijkbaar qua oppervlakte met de hele provincie West-Vlaanderen (3.197 km²)

Hier is hoe het precies zit met de indeling en bevoegdheden?

Het strand en de duinen: Het zandstrand en de duinengordel (tot gemiddeld 500 meter tot 2,5 kilometer breed) vallen onder het grondgebied van de kustgemeenten (zoals Oostende, De Haan of Knokke-Heist) en daarmee binnen de provincie West-Vlaanderen.

De laagwaterlijn (basislijn): Het grondgebied van de gemeenten, de provincie en het Vlaamse Gewest stopt officieel bij de laagwaterlijn (de waterlijn bij de laagste getijden).

De Noordzee (de territoriale wateren): De zee zelf (het Belgische deel van de Noordzee) hoort niet bij de provincie West-Vlaanderen of het Vlaamse Gewest. De zee vanaf de laagwaterlijn tot 12 zeemijl (ongeveer 22,2 kilometer uit de kust) is de territoriale zee en valt onder de bevoegdheid van de federale overheid.

Verdere zeegebieden: Voorbij de 12 zeemijl begint de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en het Belgisch Continentaal Plat (die tot 87 km ver in zee reiken), wat eveneens onder federaal en internationaal recht valt.

Bron: A.I.